

การบริหารจัดการไร่อ้อยที่มีประสิทธิผลของชาวไร่อ้อยโดยการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย

Peasants' Effective Management of Sugar Cane Growing Field Crops with the Support of Sugar Cane Factories at the Northern Region of Thailand

ดร.ดารัตน์ ศิริวิริยะกุล วิชาตะกัลล¹ รศ.ดร.สุทนต์ ศรีไสย์² รศ.ดร.สมเดช สิทธิพงษ์พิทยา³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อย และนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการไร่อ้อยที่มีประสิทธิผลของชาวไร่อ้อย โดยการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจากแบบสอบถามชาวไร่อ้อยในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 1,062 คน โดยการเลือกสุ่มแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบสเต็ปไวซ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพโดยรวมในการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อย และ ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อย จำแนกตามกลุ่มรายได้ และ ขนาดพื้นที่ของกลุ่มอาชีพ ที่ระดับ .05 พบว่า ก) ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อย กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท มีการบริหารจัดการไร่อ้อยสูงกว่าทุกกลุ่มรายได้ ส่วนด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลสูงกว่าทุกกลุ่ม สำหรับด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อย ไม่พบว่ากลุ่มรายได้กลุ่มใดมีประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยแตกต่างกัน ข) ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อย กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีการบริหารจัดการไร่อ้อยสูงกว่ากลุ่มขนาดเล็กและกลุ่มขนาดกลาง ส่วนด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลสูงกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ ในขณะที่กลุ่มขนาดกลางสูงกว่ากลุ่มขนาดเล็กด้วย สำหรับด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อย ไม่พบว่ากลุ่มขนาดพื้นที่กลุ่มใดมีประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยแตกต่างกัน 3) มี 16 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลร้อยละ 40.50 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 4) มี 6 แนวทางที่เหมาะสมที่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย

คำสำคัญ: การบริหารจัดการไร่อ้อย ประสิทธิภาพ การส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล ภาคเหนือของประเทศไทย

ABSTRACT

The main objectives of this study were to examine and to compare the situations of peasants' sugar cane growing field crops management, to analyze the management factors affecting the

¹ รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา และนักศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนาคณะกร มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

^{2,3} อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

management effectiveness, and to present appropriate effective approaches for developing the management with the support of sugar cane factories at the Northern Region of Thailand. Data from a set of questionnaires were drawn from 1,062 peasants in the Northern area by multi-stage random sampling technique. The following statistics were employed: frequency, percentage, means, standard deviation, two-way MANOVA, and Stepwise-multiple regression correlation coefficient. Research findings were as follows: 1) Whole situation of the management was at the moderate level. Both the management and effectiveness aspects were at a high level, but the support aspect was at the moderate level; 2) Comparing the situations of the management with groups of occupational income and size at the .05 level of significance, it was found that: a) Management aspect – a group income above 500,000 baht had the management higher than all groups, Supporting from sugar cane factories aspect - a group income below 100,000 baht received the support from sugar cane factories higher than all other groups, and finally, Effectiveness aspect – no significant difference of all incomes groups were found in term of the effectiveness; and b) Management aspect – large regional size had the management higher than small and medium regional sizes, Supporting from sugar cane factories aspect – both medium and small regional sizes received the support from sugar cane factories higher than the large regional size, then a medium regional size higher than small regional size too, and Effectiveness aspect – no significant differences of all regional sizes were found in terms of effectiveness; 3) Sixteen crucial issues of the management with the sugar cane factories supporting could predict the effectiveness at 40.50 percent and at .05 level of significance; and 4) Six appropriate approaches were created for developing the management in the Northern region of Thailand

Keywords: Sugar Cane Growing Field Crops Management, Effectiveness, Supporting from Sugar Cane Factories, Northern Region of Thailand

2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ชาวไร้อ้อยและแรงงานอื่นๆ ในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากกว่า 1 ล้านคน ที่สำคัญยังนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกต่างประเทศตามสถิติรายได้จากการส่งออกของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายในปี พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย น้ำตาลทรายดิบ 39,771,424,059 บาท น้ำตาลทราย 50,326,223,058 บาท และ กากน้ำตาล 1,224,763,572 บาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2558) และนอกจากอ้อยจะใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตน้ำตาลแล้ว ยังสามารถใช้เป็นวัตถุดิบตั้งต้นในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องอื่นๆ ได้หลากหลายประเภท เช่น น้ำอ้อยและกากน้ำตาลใช้ผลิตเอทานอลเป็นพลังงานทดแทนและผลิตภัณฑ์ชีวเคมีต่างๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ส่วนผลิตภัณฑ์พลอยได้อื่นๆ ได้แก่ ชานอ้อย และ ใบอ้อย ใช้ผลิตกระดาษ บอร์ดปาร์ติเคิล ปุ๋ยชีวภาพ และใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าได้อีกด้วย อ้อยจึงเป็นพืชที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงเศรษฐกิจสูง โดยมรวมรวมเป็นรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศปีละไม่น้อยกว่า 200,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายจะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงและส่งผลกระทบต่อดำรงชีพของคนไทยนับล้านคนดังกล่าว แต่อุตสาหกรรมนี้ยังมีปัญหาและความผันผวนในระดับพื้นฐานจากผลผลิตอ้อย ซึ่งย้อมขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศในแต่ละปี เพราะพื้นที่ปลูกอ้อยในประเทศไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เป็นพื้นที่ที่ต้องอาศัยน้ำฝน รวมทั้งยังขึ้นกับศักยภาพในการผลิตของโรงงานน้ำตาลซึ่งเป็นผู้รับอ้อยเข้าหีบหรือผลิตเป็นน้ำตาลทรายและผลพลอยได้อื่นๆ ดังข้อมูลประสิทธิภาพการผลิตอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย รายงานโดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (2558) ได้เขียนไว้ในรายงานประจำปี 2558 สรุปได้ว่า ในปีการผลิตล่าสุดคือปี 2557/2558ผลผลิตอ้อยมีจำนวน 105.96 ล้านตัน และประสิทธิภาพการผลิตมีจำนวน 9.32 ตันต่อไร่ ในทำนองเดียวกัน พบว่า ผลผลิตน้ำตาลมีจำนวน 11.34 ล้านตัน ประสิทธิภาพการผลิต 107.01 กิโลกรัมต่อตันอ้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าความหวาน (ซี.ซี.เอส) มีค่าเป็น 12.23 นอกจากนี้เนื่องจากรายได้ของ

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายขึ้นอยู่กับราคาน้ำตาลในตลาดโลก จากการใช้ปริมาณน้ำตาลที่ใช้บริโภคภายในประเทศอยู่ที่เพียง 30% และ อีก 70% เป็นน้ำตาลที่ส่งออกขายในตลาดโลก ซึ่งราคาน้ำตาลในตลาดโลกจะมีความผันผวนตลอดเวลาทั้งจากผลผลิตน้ำตาลทั่วโลกในแต่ละปี สต็อกน้ำตาลคงเหลือในแต่ละประเทศ ตลอดจนการเกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการบริโภค น้ำตาล เช่น ภัยพิบัติต่างๆ สงคราม รวมถึงภาวะเศรษฐกิจอันส่งผลต่อกำลังซื้อน้ำตาลหรือซื้อสินค้าที่ใช้น้ำตาลของผู้บริโภคในประเทศต่างๆ ในแต่ละปีหรือแต่ละช่วงเวลาอีกด้วย

เกษม สุขสถาน (2515) สุภัทรา น.วรรณพิน และ พวงเพชร สุรัตน์กุล (2542) อำนวย ปะดิเส (2549) และ อัสวิทย์ ปัทมะเวณ (2540) ได้กล่าวถึงอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของประเทศไทย สรุปได้ว่า ด้วยปัจจัยสำคัญที่เสี่ยงต่อปัญหานานับ ประการ จึงก่อให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทย นับตั้งแต่อดีต เช่น การเกิดสภาพการขาดแคลนน้ำตาลทรายเพื่อบริโภคในบางปี บางปีก็เกิดภาวะน้ำตาลทรายล้นตลาด ราคาน้ำตาลก็มีความผันแปรโดยตลอด สภาพการณ์เหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลเสียหายต่อชาวไร้อ้อย โรงงานน้ำตาล และ ประชาชนทั่วไปในฐานะผู้บริโภค รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ในที่สุดรัฐจึงเกิดแนวความคิดการนำระบบแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างชาวไร้อ้อยกับโรงงานน้ำตาลมาใช้ในอุตสาหกรรมนี้ ตั้งแต่ปีการผลิต 2525/2526 เป็นต้นมา ทำให้อุตสาหกรรมนี้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการประกอบการธุรกิจทั่วไปกล่าวคือ ชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลมิได้มีสภาพเป็นคู่ค้า คือผู้ขายอ้อยให้โรงงานน้ำตาลและผู้ซื้ออ้อยจากชาวไร้อ้อยไปผลิตน้ำตาล แต่กลับกลายเป็นผู้ร่วมผลิตน้ำตาลและผลพลอยได้ โดยชาวไร้อ้อยมีหน้าที่ปลูกอ้อยและโรงงานน้ำตาลมีหน้าที่รับอ้อยมาผลิตน้ำตาลและผลพลอยได้ จากนั้นทั้งชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลก็จะนำน้ำตาลและผลพลอยได้ที่ผลิตได้ ไปจำหน่ายและนำเงินที่ได้มาหักด้วยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของทั้งสองฝ่ายตามที่ได้กำหนดร่วมกัน แล้วนำเงินที่เหลือมาแบ่งปันระหว่างชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาล โดยเงินที่เหลือ 100 ส่วน ชาวไร้อ้อยได้รับส่วนแบ่งในอัตรา 70 ส่วน และ โรงงานน้ำตาลได้รับในอัตรา 30 ส่วน อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายจึงอยู่ในระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70 : 30 นับแต่นั้น และเพื่อรักษาระบบนี้ไว้เป็นการถาวร รัฐจึงได้ตราเป็นพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2527 จนถึงปัจจุบัน อ้อยจึงเป็นเพียงพืชเดียวและอุตสาหกรรมน้ำตาลทรายก็เป็นเพียงอุตสาหกรรมเดียวที่อยู่ในระบบแบ่งปันผลประโยชน์ แต่ก็ทำให้อุตสาหกรรมนี้เกิดเสถียรภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสืบมา ทำให้อาชีพชาวไร้อ้อยมีความมั่นคงมากขึ้น จากการทำโรงงานน้ำตาลต้องร่วมดูแลให้การส่งเสริมการทำไร้อ้อยของชาวไร้อ้อยที่ทำสัญญาส่งอ้อยให้หรือชาวไร้อ้อยคู่สัญญาของตนเองเต็มกำลัง เพื่อให้มีปริมาณอ้อยที่มากและได้อ้อยคุณภาพดีเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลของตน

สำหรับในส่วนของพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ประกอบไปด้วยข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติต่างๆ มีหลักการให้ผู้แทนภาคราชการ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และ กระทรวงพาณิชย์ เป็นทั้งผู้แทนภาครัฐและผู้แทนภาคประชาชนผู้บริโภคน้ำตาลทราย ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการชุดต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อควบคุมดูแลและพิจารณาเรื่องสำคัญในระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย การบริหารจัดการอยู่ในระบบ 3 ประสานคือ ฝ่ายชาวไร่ ฝ่ายโรงงานน้ำตาล และ ฝ่ายราชการ ร่วมคานอำนาจและรักษาผลประโยชน์ในแต่ละฝ่าย รวมทั้งร่วมกำหนดสิ่งต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์สนับสนุนแก่อุตสาหกรรมนี้ เช่น การจัดให้มีกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย เป็นต้น ภาพรวมของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายจึงเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ระดับต้นๆ ของประเทศไทย มีปริมาณส่งออกเป็นอันดับ 2 ของโลก และ เป็นอันดับที่ 1 ของประชาคมอาเซียน (เอกสารการประชุมคณะอนุกรรมการร่วมจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรเป็นรายพืชเศรษฐกิจ 4 สินค้า (Roadmap) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมันและอ้อย ครั้งที่ 3/2557) อีกทั้งยังมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติ ในขณะที่เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งเดียวที่ใช้ระบบแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างชาวไร้อ้อยกับโรงงานน้ำตาล ตลอดจนมีพระราชบัญญัติเฉพาะของอุตสาหกรรมนี้ แต่ก็ใช่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ยังต้องเผชิญกับปัญหาของวัตถุดิบคือ อ้อยที่ย่อมขึ้นกับดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญอันไม่อาจกำหนดให้ผลผลิตเป็นไปตามความประสงค์ได้ และเป็นปัจจัยปัญหาที่ต้องพึ่งพาการบริหารจัดการที่ดีตั้งแต่กระบวนการทำไร้อ้อยจนถึงการส่งเข้าผลิตเป็นน้ำตาลของชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลเพื่อให้บรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นให้เสียหายและสูญเสียุน้อยที่สุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่เป็นต้นน้ำของการผลิตอ้อยและน้ำตาลทรายให้มีปริมาณและคุณภาพมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมเริ่มต้นมาจากการบริหารจัดการไร้อ้อยของชาวไร้อ้อยเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลักษณะที่เป็นการบริหารจัดการที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนต่างๆ จากโรงงานน้ำตาลเกือบทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันก็จะศึกษาว่า การส่งเสริมต่างๆ ในทุกขั้นตอนของโรงงานน้ำตาลที่ให้กับชาวไร้อ้อยนั้น ส่งผลมากน้อยเพียงใดต่อ

ประสิทธิผลในการทำไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้เหล่านี้เผยแพร่ไปสู่ชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล และ หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้นำผลการศึกษาไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา นโยบาย หลักการและการ ดำเนินการให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในแต่ละภาคส่วน ตลอดจนแก่เศรษฐกิจในมวลรวมของประเทศชาติอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานในเขตพื้นที่ภาคเหนือของ ประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ ภาคเหนือของประเทศไทย จำแนกตามรายได้ที่ได้รับต่อปี และ ขนาดพื้นที่ของกลุ่มอาชีพการทำไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการไร่อ้อย และ การส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของ ชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย
4. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการไร่อ้อยที่มีประสิทธิผลของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขต พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของ ประเทศไทยอยู่ในระดับมากเมื่อเปรียบ เทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. รายได้ที่ได้รับต่อปี (กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท กลุ่มรายได้ 100,001 - 200,000 บาท กลุ่มรายได้ 200,001 - 500,000 บาท และกลุ่มรายได้มากกว่า 500,000 บาท) และ ขนาดพื้นที่ของกลุ่มอาชีพการทำไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย (กลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มขนาดกลาง กลุ่มขนาดใหญ่) มีผลทำให้สภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงาน น้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ทุกปัจจัยการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของ ประเทศไทยมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างและการเลือกสุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนของชาวไร่อ้อยในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ของประเทศไทย (ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน สุโขทัย พิษณุโลก ตาก กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ และนครสวรรค์) จำนวน 1,062 คน จากประชากรทั้งหมด 29,849 คน กำหนดขนาดกลุ่ม

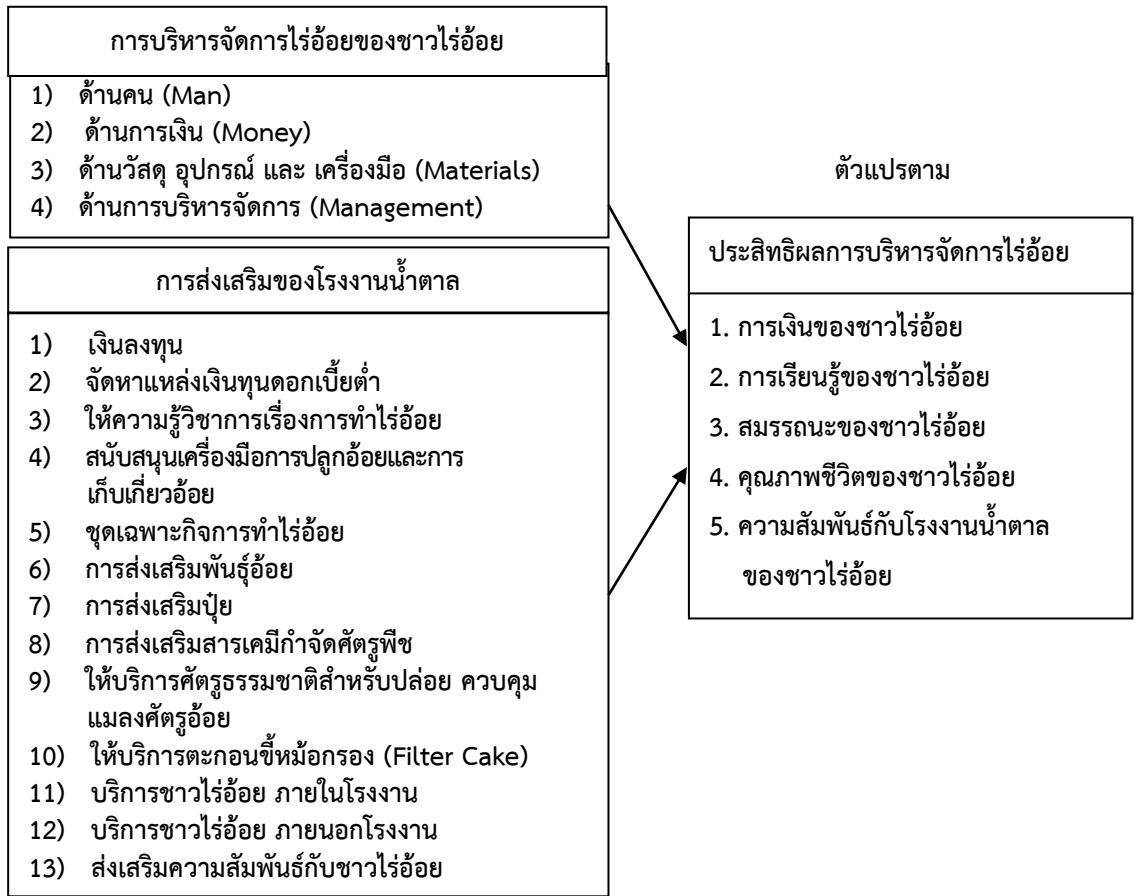
ตัวอย่างใช้ตารางสุ่มของ เครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน สุทธนู ศรีไสย์, 2551: 132-133) และ จำแนกกลุ่มตามขนาดพื้นที่ที่ปลูกอ้อย (ขนาดใหญ่-มีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยตั้งแต่ 200 ไร่ ขึ้นไป ขนาดกลาง-มีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยตั้งแต่ 60-199 ไร่ และขนาดเล็ก-มีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยตั้งแต่ 1-59 ไร่) (สำนักบริหารอ้อย และน้ำตาลทราย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556) และ ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1 ตัวแปรตาม - ประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขต พื้นที่ภาคเหนือ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 5 ด้านคือ (1) ด้านการเงินของชาวไร่อ้อย (2) ด้านการเรียนรู้ของชาวไร่อ้อย (3) ด้าน สมรรถนะของชาวไร่อ้อย (4) ด้านคุณภาพชีวิตของชาวไร่อ้อย และ (5) ด้านความสัมพันธ์กับโรงงานน้ำตาลของชาวไร่อ้อย และ
 - 2.2 ตัวแปรอิสระ- ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขต พื้นที่ภาคเหนือ จำแนกออกเป็น 2 ปัจจัยสำคัญคือ
 - 2.2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ด้านคือ ก) ด้านคน (Man) ข) ด้านการเงิน (Money) ค) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือ (Materials) และ ง) ด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยทั้ง 4 ปัจจัยสำคัญเกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ดังนี้ (1) แรงงานที่ใช้ในไร่อ้อย (2) เงินลงทุนในการทำไร่อ้อย (3) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการทำไร่อ้อย (4) การคัดเลือกพื้นที่สำหรับการปลูกอ้อย (5) การคัดเลือกพันธุ์อ้อยที่เหมาะสม (6) การเตรียมแปลง

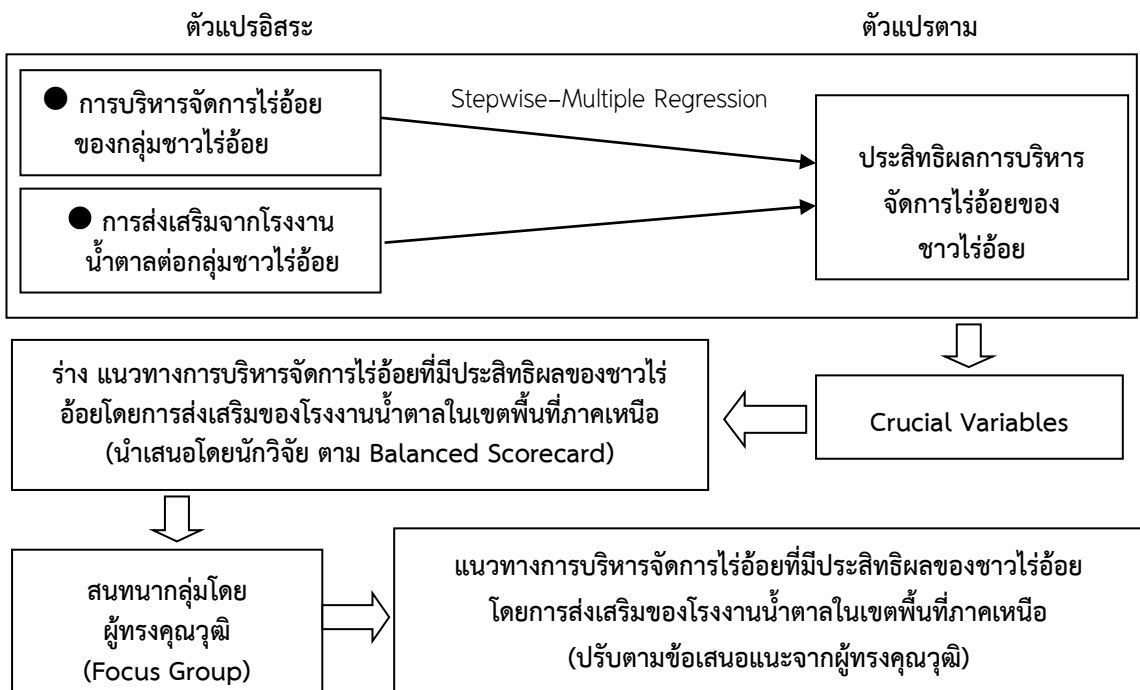
ขยายพันธุ์อ้อย (7) การปลูกและบำรุงรักษาอ้อย [การเตรียมดิน การคัดเลือกท่อนพันธุ์อ้อยสำหรับปลูก การปลูก การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช และการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูอ้อย] (8) การตัดอ้อย และ (9) การขนส่งอ้อยเข้าหีบที่โรงงานน้ำตาล และ

2.2.2 ปัจจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 13 ด้านคือ (1) ด้านการสนับสนุนเงินลงทุน [การจ่ายเงินส่งเสริมเงินทุนการทำไร่อ้อย (เงินเกี่ยว) เงินช่วยเหลือสนับสนุนซื้อที่ดิน รถ อุปกรณ์ เครื่องมือการทำไร่อ้อย และ เงินยืมสำรองในด้านต่างๆ เช่น มัดจำแรงงาน ค่าตัดอ้อยสดลำ ค่าตัดอ้อย ค่าขึ้นอ้อย ค่าคืบอ้อยระหว่างงวดค่าอ้อย] (2) ด้านการจัดการแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้กับชาวไร่อ้อยในการบริหารจัดการอ้อย [แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในไร่อ้อย และ แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับซื้อรถตัดอ้อย] (3) ด้านการให้ความรู้วิชาการเรื่องการทำไร่อ้อย [ความรู้เรื่องพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกอ้อย ความรู้เรื่องพันธุ์อ้อย ความรู้เรื่องวิธีการปลูกอ้อย ความรู้เรื่องปุ๋ยที่ใช้กับอ้อย ความรู้เรื่องโรคและแมลง ความรู้เรื่องการให้น้ำแก่อ้อย ความรู้เรื่องวัชพืชในไร่อ้อย ความรู้เรื่องเทคนิคการใช้เครื่องมือการเกษตร ความรู้เรื่องการจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายในการทำไร่อ้อยรายแปลง (บัญชีฟาร์ม)] (4) ด้านการสนับสนุนเครื่องมือการปลูกอ้อยและการเก็บเกี่ยวอ้อย [เครื่องขุดท่อนพันธุ์อ้อย เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกอ้อย เครื่องมือและอุปกรณ์บำรุงอ้อย เครื่องมือในการเก็บเกี่ยวอ้อย (บางส่วน) รถตัดอ้อย รถบรรทุกอ้อย รถคืบอ้อย] (5) ด้านการสนับสนุนชุดเฉพาะกิจการทำไร่อ้อย [ชุดการเตรียมดิน (รถไถและอุปกรณ์ของโรงงาน รถไถและอุปกรณ์ของชาวไร่รับจ้าง ผู้รับจ้างทั่วไป) ชุดการปลูกอ้อย (รถไถและอุปกรณ์ของโรงงาน รถไถและอุปกรณ์ของชาวไร่รับจ้าง ผู้รับจ้างทั่วไป) ชุดการให้น้ำอ้อย (รถไถและอุปกรณ์ของโรงงาน และ รถไถและอุปกรณ์ของชาวไร่รับจ้าง ผู้รับจ้างทั่วไป) ชุดการบำรุงอ้อย (รถไถและอุปกรณ์ของโรงงาน และ รถไถและอุปกรณ์ ของชาวไร่รับจ้าง ผู้รับจ้างทั่วไป) ชุดการเก็บเกี่ยวอ้อย (รถตัด รถบรรทุก รถคืบอ้อยของโรงงาน รถตัด รถบรรทุก รถคืบอ้อย ของชาวไร่รับจ้าง ผู้รับจ้างทั่วไป และ ชุดคนงานเก็บเกี่ยวอ้อยรับจ้าง] (6) ด้านการส่งเสริมพันธุ์อ้อย (7) ด้านการส่งเสริมปุ๋ย (8) ด้านการส่งเสริมสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (9) ด้านการให้บริการศัตรูธรรมชาติสำหรับปล่อยควบคุมแมลงศัตรูอ้อย (10) ด้านการให้ บริการตะกอนขี้หม้อกรอง (Filter Cake) สำหรับนำไปปรับปรุงดินในแปลงปลูกอ้อย (11) ด้านการบริการชาวไร่อ้อย ภายในโรงงาน (บริการอำนวยความสะดวกให้แก่รถบรรทุกอ้อย การจัดลำดับการตัดอ้อยให้ชาวไร่ การเติมน้ำมันและการคิดค่าบริการแก่รถบรรทุก การประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ชาวไร่อ้อยผ่านเจ้าหน้าที่เขตส่งเสริม สถานีวิทยุและสารฝ่ายไร่) (12) ด้านการบริการชาวไร่ ภายนอกโรงงาน (การสำรวจและเฝ้าระวังศัตรูอ้อย การป้องกัน เฝ้าระวังและแก้ปัญหาไฟไหม้อ้อย และ การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวไร่อ้อย) และ (13) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชาวไร่อ้อย (การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนกับชาวไร่อ้อย การไปร่วมงานของชาวไร่อ้อย และ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวไร่อ้อย) กรอบและกระบวนการทัศน์ที่ใช้ในการวิจัยเป็นไปตามภาพที่ 1 และภาพที่ 2

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1 กรอบที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 2 กระบวนการทัศน์ของการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยจะทำให้ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลสามารถบริหารจัดการไร่อ้อยร่วมกันให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นจากการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลที่ตรงตามความต้องการของทั้งชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล
2. ผลของการวิจัยจะช่วยให้โรงงานน้ำตาลดูแลและช่วยเหลือสนับสนุนชาวไร่อ้อยได้ตรงตามความต้องการ ซึ่งในระยะสั้นจะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการไร่อ้อยที่ดีของชาวไร่อ้อย และในระยะยาวจะส่งผลต่อชาวไร่อ้อยในการพัฒนาอาชีพการทำไร่อ้อย ก่อให้เกิดความยุติธรรม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความสุขรวมทั้งความพึงพอใจต่ออาชีพชาวไร่อ้อย
3. ผลของการวิจัยจะทำให้ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลมีแนวทางหรือรูปแบบการบริหารจัดการไร่อ้อยที่มีประสิทธิผล โดยการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล และมีความพร้อมที่จะสนับสนุนอาชีพร่วมกันอย่างยั่งยืน ทำให้ชาวไร่อ้อยประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในอาชีพ ในขณะที่โรงงานน้ำตาลก็ย่อมได้ผลประโยชน์จากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ซึ่งย่อมส่งผลต่อไปสู่ระบบเศรษฐกิจของครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติในภาพรวม
4. ผลการวิจัยและแนวทางการวิจัยนี้นักวิจัยหรือผู้สนใจสามารถนำเอาแนวทาง ตัวแปรหรือรูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ทำวิจัยในประเด็นอื่นๆ ที่ใกล้เคียง เพื่อขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยที่ได้รับจากส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจและพรรณนามีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม [ตรวจสอบความตรง (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ได้ค่า IOC = 0.867 และ ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟาเมื่อลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างพนักงานชาวไร่อ้อยที่มีชื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างจริง 50 คน เป็น 0.972] สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง และ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบสแต็ปไวส์ รวมทั้งมีการวิพากษ์ผลการจัดทำแนวทางที่เหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ เกณฑ์การแปลความหมายสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย

รายการ	N	\bar{X}	S.D	แปลความหมาย
1. ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย	1,062	3.97	0.77	มาก
2. ด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล	1,062	2.51	0.95	ปานกลาง
3. ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย	1,062	3.57	0.63	มาก
รวม	1,062	3.34	0.48	ปานกลาง

ผลการวิจัย

1. ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 “ศึกษาสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย” (ดังตารางที่ 1) พบว่า

1.1 โดยรวมทั้งหมดสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนืออยู่ในระดับปานกลาง (Mean=3.34) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาภาพรวมสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในแต่ละด้าน พบว่า และปัจจัยด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 3.97 และ 3.57 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.51

1.2 ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย (เฉพาะด้าน)อยู่ในระดับมาก (Mean=3.97) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของด้านนี้พบว่า การบริหาร

จัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย ด้านคน (Man) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.15-3.66 (ตามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ด้านการเงิน (Money) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.35-3.82 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ (Materials) อยู่ในระดับมาก ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.70-4.25 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และ ด้านการจัดการ (Management) ทุกรายการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.52-4.28 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.3 ด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล อยู่ในระดับปานกลาง (Mean=2.51) เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดด้านนี้พบว่าประเด็นที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 47 ประเด็น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง จำแนกตามระดับต่างๆ ดังนี้ 1) ประเด็นที่อยู่ในระดับน้อย 26 ประเด็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.02-2.47 และ 2) ประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลาง 21 ประเด็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.52-3.27

1.4 ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย อยู่ในระดับมาก (Mean=3.57) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของด้านนี้พบว่า ประเด็นที่ใช้ในการศึกษาด้านนี้ทั้งหมด 21 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สามารถจำแนกออกตามระดับต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการเงิน (เทียบกับผลของปีที่ผ่านมา) ทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 3.30 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 2) ด้านการเรียนรู้ ทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.07-3.08 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 3) ด้านสมรรถนะ ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.57-4.06 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 4) ด้านคุณภาพชีวิต ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.93-4.00 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และ 5) ด้านความสัมพันธ์กับโรงงาน ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.67-4.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 “เปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย จำแนกตามรายได้ที่ได้รับต่อปี และ ขนาดพื้นที่ของกลุ่มอาชีพการทำไร่อ้อย” (ดังตารางที่ 2) ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง (Two-ways MANOVA) พบว่า ปัจจัยทั้งหมด 3 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย (ใช้สัญลักษณ์ Management) ด้านการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล (ใช้สัญลักษณ์ Supporting) และ ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อย (สัญลักษณ์ Effectiveness) ไม่มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างตัวแปรของกลุ่มรายได้ (ใช้สัญลักษณ์ Incomes) และ ขนาดของกลุ่มอาชีพการทำไร่อ้อย (ใช้สัญลักษณ์ PlaceSize) ของชาวไร่อ้อย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาผลการทดสอบด้านทั้ง 3 ด้าน ในแต่ละกลุ่มของรายได้และขนาดพื้นที่ของกลุ่มอาชีพชาวไร่อ้อย (ดังตารางที่ 2) สรุปได้ดังนี้

1) กลุ่มรายได้ของชาวไร่อ้อย (สัญลักษณ์ Incomes) (1.1) ด้านการบริหารจัดการไร่อ้อยของกลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการไร่อ้อยสูงกว่ากลุ่มรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท กลุ่มรายได้ 100,001-20,000 บาท และ กลุ่มรายได้ 200,001-500,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อค้นพบนี้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ (1.2) ด้านการส่งเสริมชาวไร่อ้อยจากโรงงานน้ำตาล (ใช้สัญลักษณ์ Supporting) พบว่า กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท มีความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมชาวไร่อ้อยจากโรงงานน้ำตาล สูงกว่า กลุ่มที่มีรายได้ 100,001-200,000 บาท กลุ่มรายได้ 200,001-500,000 บาท และ กลุ่มรายได้มากกว่า 500,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อค้นพบนี้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และ (1.3) ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อย (ใช้สัญลักษณ์ Effective) พบว่า ชาวไร่อ้อยจำแนกตามกลุ่มรายได้ (กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท กลุ่มรายได้ 100,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้ 200,001-500,000 บาท และ กลุ่มรายได้มากกว่า 500,000 บาท) ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการไร่อ้อย ไม่แตกต่างกันหรือมีความคิดเห็นในประเด็นนี้เท่ากันหรือใกล้เคียงกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทางเพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการไร้อ้อยของชาวไร้อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตภาคเหนือ จำแนกตามรายได้ที่ได้รับต่อปี และ ขนาดพื้นที่ของกลุ่ม

Source		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
Incomes	Management	5.636	3	1.879	3.381*	.018
	Supporting	6.835	3	2.278	2.717*	.044
	Effectiveness	5.108	3	1.703	4.296*	.005
PlaceSize	Management	3.637	2	1.819	3.273*	.038
	Supporting	9.591	2	4.795	5.719*	.003
	Effectiveness	3.353	2	1.677	4.231*	.015
Incomes * PlaceSize	Management	5.097	5	1.019	1.835	.104
	Supporting	6.486	5	1.297	1.547	.173
	Effectiveness	4.165	5	.833	2.102	.063
Error	Management	482.853	869	.556		
	Supporting	728.706	869	.839		
	Effectiveness	344.372	869	.396		
Total	Management	14530.437	880			
	Supporting	6213.095	880			
	Effectiveness	11477.846	880			

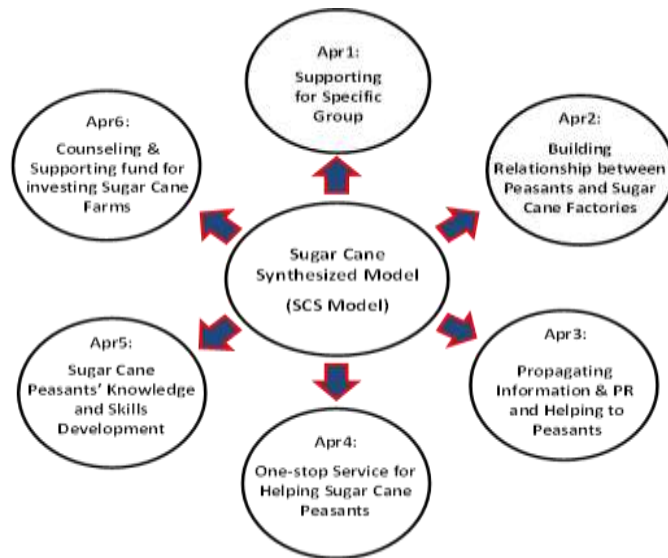
*p < .05

2) กลุ่มขนาดอาชีพตามพื้นที่ของชาวไร้อ้อย (ใช้สัญลักษณ์ PlacSize) (2.1) ด้านการบริหารจัดการไร้อ้อยของชาวไร้อ้อย (ใช้สัญลักษณ์ Management) พบว่า กลุ่มชาวไร้อ้อยขนาดใหญ่ มีความเห็นเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการของชาวไร้อ้อย สูงกว่ากลุ่มขนาดเล็ก และ กลุ่มขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ (2.2) ด้านการส่งเสริมชาวไร้อ้อยจากโรงงานน้ำตาล (ใช้สัญลักษณ์ Supporting) พบว่า กลุ่มชาวไร้อ้อยขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมชาวไร้อ้อยจากโรงงานน้ำตาล สูงกว่ากลุ่มชาวไร้อ้อยขนาดเล็ก และ กลุ่มขนาดใหญ่ ในขณะที่กลุ่มขนาดเล็กก็มีความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ด้วย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และ (2.3) ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการไร้อ้อย (ใช้สัญลักษณ์ Effective) พบว่า กลุ่มชาวไร้อ้อย (กลุ่มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่) ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการไร้อ้อย ไม่แตกต่างกันหรือมีความคิดเห็นในประเด็นนี้ใกล้เคียงกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 “วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการไร้อ้อย และการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของชาวไร้อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย” โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณสองทางแบบสแต็ปไวส์ พบว่า มี 16 ประเด็นสำคัญ (จากทั้งหมด 100 ตัวแปร) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการไร้อ้อยของชาวไร้อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือ โดยทั้ง 16 ประเด็นดังกล่าวสามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารจัดการไร้อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลได้ร้อยละ 40.50 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยสามารถจัดเรียงลำดับค่าอำนาจการทำนายจากมากที่สุดไปหาน้อยสุดได้ดังนี้ 1) การประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ชาวไร้อ้อย ผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สถานีวิทยุและข่าวสารฝ่ายไร่ 2) การบำรุงรักษาอ้อยต่อ (การพรวนและใส่ปุ๋ยบำรุงอ้อยต่อหลังตัด) 3) การให้บริการภายใน-อำนวยความสะดวกให้แก่รถบรรทุกอ้อย 4) การส่งเสริมความสัมพันธ์-การไปร่วมงานของชาวไร้อ้อย เช่น งานบวช งานศพ ฯลฯ การส่งเสริม-การจ่ายเงินส่งเสริมเงินทุนการทำไร้อ้อย (เงินเกี่ยว) 6) ความเพียงพอของชุดรับจ้างเฉพาะกิจการทำไร้อ้อยของหน่วยส่งเสริมชุดการเตรียมดิน (รถไถและอุปกรณ์ ของชุดรับจ้างเฉพาะกิจ) 7) เงินลงทุนของตนเองในการทำไร้อ้อย 8) ความเพียงพอของปุ๋ย 9) การให้ความรู้-เกี่ยวกับวิธีการปลูกอ้อย 10) การสนับสนุน-การให้บริการศัตรูธรรมชาติสำหรับปล่อยควบคุมแมลงศัตรูอ้อย 11) การปลูกและบำรุงรักษาอ้อยปลูก

ใหม่ (การให้น้ำ) 12) การสนับสนุน-ชุดรับจ้างเฉพาะกิจชุดการเก็บเกี่ยวอ้อย (ชุดแรงงานเก็บเกี่ยวอ้อยของชุดรับจ้างเฉพาะกิจ) 13) การให้บริการภายนอก-การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวไร้อ้อย เช่น สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาที่ดิน หน่วยฝนหลวง 14) การคัดเลือกพันธุ์อ้อยที่เหมาะสม 15) การปลูกและบำรุงรักษาอ้อยปลูกใหม่ (การกำจัดวัชพืช) และ 16) การจัดหาแรงงานที่ใช้ในไร้อ้อย โดยมีค่าอำนาจการทำนายเปลี่ยนแปลง (R^2 -change) เป็นร้อยละ 19.40, 6.80, 4.40, 2.70, 1.50, 1.60, 1.00, 0.40, 0.30, 0.50, 0.30, 0.30, 0.40, 0.20, 0.40, และ 0.30 ตามลำดับ

ภาพที่ 3 Sugar Cane Synthesized Model or SCS Model

4. ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 “นำเสนอ แนวทางการบริหารจัดการไร้อ้อยที่มีประสิทธิผลของชาวไร้อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย” แนวทางที่พัฒนามาจนกระทั่งขั้นสุดท้ายโดยผู้วิจัยและภายหลังผ่านการวิพากษ์และตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คนประกอบด้วย 6 แนวทางสำคัญสำหรับเน้นการปฏิบัติ ปรับปรุง และ พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เรียกแนวทางนี้ว่า SUGAR CANE SYNTHESIZED MODEL หรือ SCS Model ดังภาพที่ 3 และ สรุปได้ดังนี้

1) ชุดรับจ้างเฉพาะกิจ มี 1 แนวทางคือ แนวทางที่ 1: จัดตั้งหน่วยประสานงานการส่งเสริมชุดรับจ้างเฉพาะกิจ “ชุดการเตรียมดิน (รถไถ วัสดุ อุปกรณ์) และ ชุดแรงงานเก็บเกี่ยวอ้อย” (ใช้สัญลักษณ์: Supporting for Specific Group): เนื้อหาของประเด็นนี้ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือ และ/หรือ ให้เช่า หรือให้ยืม รถไถ วัสดุ อุปกรณ์ ของชุดเตรียมดิน และ ชุดแรงงานเก็บเกี่ยวอ้อย ให้กับชุดรับจ้างเฉพาะกิจเพื่อให้การปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าวดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ

2) กิจกรรมสัมพันธ์ มี 1 แนวทางคือ แนวทางที่ 2: จัดกิจกรรม “สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวไร้อ้อยกับโรงงานน้ำตาล” (ใช้สัญลักษณ์ Building Relationship between Peasants & Sugar Cane Factories): เนื้อหาของประเด็นนี้ประกอบด้วย การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับชาวไร้อ้อย ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับชาวไร้อ้อยในระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมทั้ง การไปร่วมงานบุญประเพณีต่างๆ ของสมาชิกชาวไร้อ้อย เช่น งานบวช งานศพ ฯลฯ เป็นต้น

3) การติดต่อสื่อสาร มี 1 แนวทางคือ แนวทางที่ 3: สร้างและพัฒนาเครือข่าย “การเผยแพร่ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ให้กับชาวไร้อ้อยและการประสานงานหน่วยงานภายนอกให้การช่วยเหลือ” (ใช้สัญลักษณ์ Propagating Information & PR and Helping to Peasants): เนื้อหาของประเด็นนี้ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ชาวไร้อ้อยผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สถานีวิทยุ และ ข่าวสารฝ่ายไร่ รวมทั้งนำการให้บริการจากภายนอกเข้ามาให้ความช่วยเหลือชาวไร้อ้อยจากการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวไร้อ้อย เช่น สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาที่ดิน หน่วยฝนหลวง ฯลฯ เป็นต้น

4) การให้บริการความสะดวก มี 1 แนวทางคือ แนวทางที่ 4: ตั้งหน่วยงานอำนวยความสะดวก “One-stop Service สำหรับให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อยเร่งด่วน เช่น รถบรรทุก ปู่ การควบคุมแมลงศัตรูอ้อย และ การจัดหาแรงงานในไร่อ้อย” (ใช้สัญลักษณ์ One-stop Service for Helping Sugar Cane Peasants): เนื้อหาของประเด็นนี้ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวกให้แก่รถบรรทุกอ้อย ความเพียงพอของปุ๋ย การให้บริการกำจัดศัตรูธรรมชาติโดยการปล่อยควบคุมแมลงศัตรูอ้อย และ การจัดหาแรงงานที่ใช้ในไร่อ้อย

5) การพัฒนาความรู้และทักษะ มี 1 แนวทางคือ แนวทางที่ 5: จัดการอบรมและให้ความรู้แก่ชาวไร่อ้อยใน “โครงการพัฒนาความรู้และทักษะชาวไร่อ้อยด้าน การบำรุงอ้อยต่อ วิธีปลูกอ้อย การให้น้ำอ้อยปลูกใหม่ การคัดเลือกพันธุ์ และการกำจัดวัชพืช” (ใช้สัญลักษณ์ Sugar Cane Peasants’ Knowledge and Skills Development): เนื้อหาของการอบรมประกอบด้วย การบำรุงรักษาอ้อยต่อ (เน้นการพรวนดินและใส่ปุ๋ยบำรุงอ้อยต่อหลังตัด) การให้ความรู้วิธีการปลูกอ้อย การปลูกและบำรุง รักษาอ้อยปลูกใหม่ (เน้นการให้น้ำ) การคัดเลือกพันธุ์อ้อยที่เหมาะสม และ การปลูกและบำรุงรักษาอ้อยปลูกใหม่ (เน้นการกำจัดวัชพืช)

6) การสนับสนุนการเงิน มี 1 แนวทางคือ แนวทางที่ 6: จัดตั้ง “หน่วยให้คำปรึกษาและสนับสนุนการเงินเพื่อส่งเสริมเงินทุนการทำไร่อ้อย” (ใช้สัญลักษณ์ Counselling & Supporting fund for investing Sugar Cane Farms): เพื่อให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนการเงินจากโรงงานน้ำตาลเพื่อส่งเสริมการลงทุนทำไร่อ้อย การใช้เงินลงทุนของชาวไร่อ้อยเองในการทำไร่อ้อย รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ และวิธีการเบิกจ่ายเงินส่งเสริมการทำไร่อ้อย ให้เหมาะสมกับช่วงเวลาและภารกิจในการทำไร่อ้อย

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้นับว่าเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่มุ่งศึกษาการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่ อ้อยโดยใช้สถิติขั้นสูงสำหรับจัดลำดับความสำคัญให้ ซึ่งปกติเกือบทุกประเด็นมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน แต่ในทาง ปฏิบัตินั้นถ้าจะมีการแก้ปัญหาให้ครบทุกปัญหาพร้อมกันอาจทำได้ยาก ดังนั้นการนำเอาสถิติขั้นสูงมาใช้เพื่อวิเคราะห์ปัญหา จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการค้นหาปัญหาสำคัญเหล่านั้นเพื่อนำมาจัดทำแนวทางที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหา อีกประการหนึ่งเมื่อมีการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับชาวไร่อ้อย ผู้วิจัยได้ค้นคว้าโดยใช้โปรแกรม Proquest เพื่อค้นหา เอกสาร ตำรา หนังสือ หรือ รายงานวิจัยทั่วโลก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การทำไร่อ้อยของ ชาวไร่อ้อยในประเทศต่างๆ เช่น บราซิล ออสเตรเลีย คิวบา เม็กซิโก สหรัฐอเมริกา เท่านั้น ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการ บริหารจัดการไร่อ้อย แทบจะไม่มีเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยโดยการ ส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล ดังนั้นจึงน่าจะกล่าวได้ว่า งานวิจัยเรื่องนี้จะเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณเรื่องแรกๆ ของไทยและ ของโลกที่ศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยกับโรงงานน้ำตาล ในประเทศไทย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พยายามออกแบบงานวิจัยให้เหมาะสม โดยมีการเน้นตัวแปรต่างๆ ที่นำมาศึกษา การ เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม รวมทั้งได้มีการระมัดระวังในการแปลความหมายข้อมูล และในขั้นสุดท้าย ได้มีการนำเอาผลการวิจัยที่ค้นพบมาจัดทำเป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการไร่อ้อย แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งได้ช่วยชี้แนะ ปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งเสนอแนะแนวทางอันจะเป็นประโยชน์กับการบริหารจัดการไร่อ้อยที่มี ประสิทธิภาพของชาวไร่อ้อย การดำเนินการวิจัยดังกล่าวนี้ได้ว่ามีการออกแบบงานวิจัยที่เหมาะสมเพื่อทำให้ข้อมูลที่ได้รับความเชื่อถือสูงสุดเท่าที่จะพึงเป็น

2. นโยบายของรัฐและการให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อย

2.1 จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านการบริหารจัดการไร่อ้อยของชาวไร่อ้อยอยู่ในระดับมาก แสดงว่าชาวไร่อ้อยมี ความมุ่งมั่นและอดสาหัสในการทำไร่อ้อยสมกับเป็นอาชีพการงานที่เลี้ยงดูตนและครอบครัวได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันเมื่อ วิเคราะห์ดูความช่วยเหลือที่รัฐให้กับชาวไร่อ้อยจะเห็นได้ว่าอยู่ในระดับน้อยกว่าที่รัฐให้กับเกษตรกรพืชหลักอื่นๆ เช่น ข้าว ยางพารา เป็นอย่างมาก ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมสนทนากลุ่ม (2557) “แนวทาง ที่เหมาะสมที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการไร่อ้อยที่มีประสิทธิภาพของชาวไร่อ้อยโดยการ ส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย” ให้ความเห็นว่า “รัฐจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุน และช่วยเหลือชาวไร่อ้อยน้อยมากหากเทียบกับพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ทั้งที่อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย และ

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายก็มีศักยภาพในการทำรายได้เข้าสู่ประเทศชาติในอันดับต้นๆ” รัฐควรมีการทบทวนนโยบายการดูแลชาวไร่อ้อยและการให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ทั้งในการร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้อุตสาหกรรมนี้มีความเข้มแข็ง ก่อเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น เช่น การจัดตั้งศูนย์วิจัยระดับชาติของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย การดูแลสินค้าน้ำตาลทรายในการเจรจาข้อตกลงทางการค้ากับต่างประเทศอย่างจริงจัง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่แก่อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย โดยเฉพาะต่อชาวไร่อ้อยในฐานะที่เป็นเกษตรกรฐานรากของประเทศด้วยเช่นกัน ด้วยการให้สิทธิที่เท่าเทียมกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรพืชหลักอื่นๆ นอกจากนี้การที่อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายอยู่ในระบบแบ่งปันผลประโยชน์ถือว่าเป็นจุดเด่นที่ส่งผลเชิงบวกต่อเกษตรกรชาวไร่อ้อยแต่ก็ไม่ควรที่รัฐจะใช้เป็นเหตุผลหรือข้ออ้างในการดูแลชาวไร่อ้อยด้วยเกณฑ์ปฏิบัติที่แตกต่างจากเกษตรกรอื่นๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตกับอุตสาหกรรมนี้ เช่น บางปีที่เกิดภาวะการณ์ราคาน้ำตาลในตลาดโลกตกต่ำตามวัฏจักรของเศรษฐกิจ หรือ เมื่อเกิดภัยแล้งหรืออุทกภัยอย่างหนัก เป็นต้น

2.2 จากสภาวะภัยแล้งที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศไทยติดต่อกันมาหลายปีในปัจจุบันส่งผลเสียหายแก่ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลนับแสนล้านบาท ประกอบกับพื้นที่เพาะปลูกอ้อยเกือบทั้งหมดอยู่นอกเขตชลประทาน ชาวไร่อ้อยส่วนใหญ่มีความเสี่ยงในการประกอบอาชีพในแต่ละปีจากภาวะฝนแล้งซ้ำซาก รัฐควรมีนโยบายแก้ปัญหาภัยแล้งอย่างยั่งยืนโดยอาจต้องถึงระดับการกำหนดเป็น “วาระแห่งชาติ” ทั้งสำหรับอ้อยและพืชผลอื่นๆ ที่ประสบปัญหา เช่น เดียวกัน ในขณะที่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า รัฐควรมีนโยบายงบประมาณเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งน้ำ รวมทั้งการทำฝนหลวงให้กับพื้นที่ปลูกอ้อยอย่างเต็มที่ ทั้งในรูปการให้เปล่า การสนับสนุนงบประมาณบางส่วน การให้เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย และการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

3. ความร่วมมือระหว่างรัฐ ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล

3.1 ผลจากการวิจัยที่พบว่า มี 6 แนวทางสำคัญที่เหมาะสมในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลต่อการบริหารจัดการไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่ ชูระดับจ้างเฉพาะกิจ: จัดตั้งหน่วยงานการส่งเสริมชูดระดับจ้างเฉพาะกิจ “ชูดการเตรียมดิน (รถไถ วัสดุ อุปกรณ์) และ ชูดแรงงานเก็บเกี่ยวอ้อย” (ใช้สัญลักษณ์: Supporting for Specific Group); กิจกรรมสัมพันธ์: จัดกิจกรรม “สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวไร่อ้อยกับโรงงานน้ำตาล” (ใช้สัญลักษณ์ Building Relationship between Peasants & Sugar Cane Factories); การติดต่อสื่อสาร: สร้างและพัฒนาเครือข่าย “การเผยแพร่ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ให้กับชาวไร่อ้อยและการประสานงานหน่วยงานภายนอกให้การช่วยเหลือ” (ใช้สัญลักษณ์ Propagating Information & PR and Helping to Peasants); การให้บริการความสะดวก: ตั้งหน่วยงานอำนวยความสะดวก “One-stop Service สำหรับให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อยเร่งด่วน เช่น รถบรรทุก ปุย การควบคุมแมลงศัตรูอ้อย และการจัดหาแรงงานในไร่อ้อย” (ใช้สัญลักษณ์ One-stop Service for Helping Sugar Cane Peasants); การพัฒนาความรู้และทักษะ: จัดการอบรมและให้ความรู้แก่ชาวไร่อ้อยใน “โครงการพัฒนาความรู้และทักษะชาวไร่อ้อยด้าน การบำรุงอ้อยต่อ วิธีปลูกอ้อย การให้น้ำอ้อยปลูกใหม่ การคัดเลือกพันธุ์ และการกำจัดวัชพืช” (ใช้สัญลักษณ์ Sugar Cane Peasants’ Knowledge and Skills Development); และ การสนับสนุนการเงิน: จัดตั้ง “หน่วยให้คำปรึกษาและสนับสนุนการเงินเพื่อส่งเสริมเงินทุนการทำไร่อ้อย” (ใช้สัญลักษณ์ Counselling & Supporting fund for investing Sugar Cane Farms) จากข้อค้นพบดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเหล่านี้ของรัฐบาลควรได้มีการนำเอาข้อค้นพบไปจัดทำแผนกลยุทธ์ในระยะยาว (Strategic Planning) แผนปฏิบัติการระยะสั้น (Operational Planning) แผนการตรวจสอบ ติดตาม แก้ปัญหา (Problem Solving) โดยอาจจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการไตรภาคี (เจ้าของกิจการโรงงานน้ำตาล ตัวแทนชาวไร่อ้อย และ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง) ร่วมปรึกษาหารือเป็นประจำเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมน้ำตาล โดยอาจจะต้องมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย รวมทั้งแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังเช่น โรส (Rose อ้างถึงใน สานิตย์ บุญชู, 2527: 7) ได้กล่าวว่า ชุมชนใดที่ได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใดก็จะทำให้การพัฒนาสิ่งนั้นๆ สามารถเป็นไปได้โดยสะดวกและสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า คนมีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง คุณค่าของความคิดและสมรรถภาพของคนเรานั้นจะไม่มี ความหมาย ถ้าหากขาดการมีส่วนร่วมร่วมกับบุคคลอื่น ในทำนองเดียวกันควรมีการศึกษาหรือวิจัยเป็นระยะๆ เช่นเดียวกันเพื่อดูแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงและสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ข้อมูลที่ได้รับเป็นระยะๆ นี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาประยุกต์หรือปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้

ทันสมัยอยู่เสมอ ในบางครั้งอาจมีการร่างกฎหมายหรือเสนอกฎหมายเพื่อให้การดำเนินกิจการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรม น้ำตาลมีคุณภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ชาวไร่อ้อยผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สถานีวิทยุและข่าวสารฝ่ายไร่ เป็นตัวแปรสำคัญที่สุดของตัวแปรสำคัญหลายๆ ตัวที่มีต่อ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการไร่อ้อยที่ได้รับการส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาล ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ โดยตัวแปรนี้ตัวแปรเดียวสามารถทำนายประสิทธิผลฯ ได้ 19.40% ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ประเด็นนี้เจ้าหน้าที่ ภาครัฐและโรงงานน้ำตาล รวมทั้งชาวไร่อ้อย ควรมีการจัดทำเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งข่าวสารและสื่อข่าวสารที่มีคุณภาพ การจัดทำอาจจะอยู่ในรูปของหน่วยงานอิสระภายใต้การดูแลของหน่วยงานภาครัฐหรือ ระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายที่มีอำนาจและมีหน้าที่ให้บริการข่าวสารเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรม น้ำตาลและไร่ อ้อย นอกจากนี้รัฐควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยหรือค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทุกด้านเกี่ยวกับอุตสาหกรรม น้ำตาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเน้นองค์ความรู้ที่ทำให้ชาวไร่อ้อยมีการพัฒนาเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการ จัดสรรเงินวิจัยให้กับผู้สนใจทำการวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม น้ำตาลและเกษตรกรชาวไร่อ้อยในทุกด้านเป็นประจำและ นำมาเผยแพร่ในรูปของข่าวสาร ข้อมูลและองค์ความรู้สู่ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลอย่างเป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง ซึ่งผลของการ ดำเนินการนี้จะส่งผลให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอาชีพชาวไร่อ้อยของเกษตรกรได้อย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- การสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับโรงงานน้ำตาล. (2557). “แนวทางที่เหมาะสมที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการไร้อ้อยที่มีประสิทธิภาพของชาวไร้อ้อยโดยการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย” เมื่อ 21 พฤศจิกายน 2557 ณ ห้องประชุม ชั้น 11 อาคารลิเบอร์ตี้ สุขุมวิท 55 กรุงเทพมหานคร.
- เกษม สุขสถาน. (2515). *คำบรรยายอ้อย*. กรุงเทพมหานคร: คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สานิตย์ บุญชู. (2527). *การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2551). *สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา น.วรรณพิน และ พวงเพชร สุรัตน์กุล. (2542). “ประวัติการผลิตน้ำตาลจากอ้อยในประเทศไทย: สหวิทยาการของอ้อยและน้ำตาล” *หนังสือที่ระลึกในโอกาสครบรอบ 43 ปี กลุ่มบริษัทน้ำตาลมิตรผล จำกัด*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทโรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). *ระบบข้อมูลทางวิชาการ*. สืบค้นจาก **ผิดพลาด! การอ้างอิงเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง** สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย. (2558). *เงินเกี้ยวหรือเงินบำรุงอ้อย*. สืบค้นจาก www.ocsb.go.th/th/faq/index.php?gpId สืบค้นวันที่ 10 มกราคม 2558.
- อำนาจ ปะติเส. (2549). “อุตสาหกรรมน้ำตาลไทยจากอดีตสู่ปัจจุบัน” *หนังสือ 9 บทบันทึกแห่งอ้อย และน้ำตาลไทย*. กรุงเทพมหานคร: สันติภาพ แพ็คพรีนซ์.
- อัสวิทย์ ปัทมเวณ. (2540). *ตามรอยน้ำตาล*. กรุงเทพมหานคร: ที.พี.พรีนซ์.